

**Strategi
Jämställdhet i Dalarnas län
2018-2020**

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Regeringens plan för jämställdhetsintegrering.....	3
Regeringens jämställdhetsbudgetering.....	4
Regeringens mål för jämställdhetspolitiken.....	5
Övergripande mål.....	5
Delmål.....	5
Delmål 1 – En jämn fördelning av makt och inflytande.....	5
Delmål 2 – Ekonomisk jämställdhet.....	6
Delmål 3 – Jämställd utbildning.....	6
Delmål 4 – En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.....	7
Delmål 5 – Jämställd hälsa.....	7
Delmål 6 – Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.....	7
Samverkansområden för jämställdhet i Dalarnas län 2018–2020.....	8
1. Kompetensutveckling.....	8
2. Jämställd/jämlik hälsa.....	9
3. Jämställd integration.....	9
4. Minskat våld i nära relationer.....	10
5. Jämställt företagande och tillväxt.....	11
Utvärdering.....	12

Ett tack till alla medarbetare på länsstyrelsen som varit delaktiga i olika delar av processen med jämställdhetsstrategin; Theres Björn, Eva-Maria Jelveus, Elisabeth Holm, Rusmira Perez Dervisic och Johanna Modigh. Ett tack även till Suzanna Westberg på Landstinget Dalarna, Helen Olsson och Anette Timmerlid på Högskolan Dalarna, till Hans Lundqvist på Region Dalarna och till Peter Berglund på Dalarnas Idrottsförbund.

Foto omslag: Mostphotos

Inledning

Länsstyrelsen i Dalarnas län har en central roll i arbetet med mänskliga rättigheter såväl nationellt som i länet. Genom det nationella ansvaret för länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter är vi med i utformande av den grund som ska upprätthålla demokratiska principer som är lika för alla, oavsett individens kön, etnicitet, funktionalitet, sexuella läggning eller könsidentitet, ålder eller religiös uppfattning. På så sätt förstärks länets framtida förutsättningar att kunna erbjuda goda livsbetingelser för alla invånare.

FN:s konvention om avskaffande av all form av diskriminering av kvinnor, som antogs den 18 december 1979, lyfte fram regeringars skyldighet att göra just detta - avskaffa alla former av diskriminering av kvinnor på grund av kön. Flera insatser i denna riktning har gjorts i FN för att jämställdhetsintegrera konventioner om de mänskliga rättigheterna.

Jämställdhet, det vill säga jämlikhet mellan könen, är i första hand en mänsklig rättighet. Det finns mycket att vinna med ökad jämställdhet, både samhällsekonomiskt och individuellt. Samtidigt finns det utmaningar i form av könsskillnader i ohälsotal och dubbel arbetsbörda. Det finns också stora utmaningar gällande hederväld, barnnäktenskap och könsstympling. Enligt Förenta Nationernas kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor har Sverige, likt många andra länder, utmaningar vad gäller att tillgodose de mänskliga rättigheterna för asylsökande och nyanlända barn och kvinnor.

Strategin överensstämmer med vår Avsiktsförklaring för jämställdhetsarbetet i Dalarnas län 2018–2020, vilken undertecknas av länets myndigheter och organisationer som gemensamt vill arbeta för ökad jämställdhet. Strategin berör såväl externt som internt jämställdhetsarbete.

Det sjätte målet, mäns våld mot kvinnor ska upphöra, förstärks med en regional handlingsplan för arbete mot våld i nära relationer.

I arbetet med denna regionala strategi har Länsstyrelsen i Dalarnas län, tillsammans med Landstinget Dalarna, Region Dalarna, Högskolan Dalarna och Dalarnas Idrottsförbund, tagit fram fem samverkansområden som knyter an till regeringens mål och som vidareutvecklar de föregående årens jämställdhetsarbete. Dessa finns beskrivna på sidorna 9-12.

En viktig del i strategin är att harmonisera arbetet med Agenda 2030. Agendans mål 5 kan tydligt kopplas ihop med konventionen om avskaffande av all form av diskriminering av kvinnor, då detta mål är att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Arbetet i Dalarna sker delvis inom ramen för Samling för social hållbarhet, där Länsstyrelsen i Dalarnas län, Landstinget Dalarna, Region Dalarna och Högskolan Dalarna ingår.

#metoo-rörelsen har under hösten 2017 riktat ljuset mot jämställdhetsfrågorna, vilket tillsammans med införandet av den nya jämställdhetsmyndigheten, JäMy, samt de förstärkningar som sker i statsbudgeten gör att vi nu kan arbeta från framflyttade positioner.

Regeringens plan för jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering är en strategi som används för att uppnå regeringens jämställdhetspolitiska mål. Detta innebär att beslut inom alla politikområden ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv och påverka människors villkor, så att alla kvinnor och män, flickor och pojkar kan leva jämställda liv. Jämställdhet mellan kvinnor och män skapas i det dagliga arbetet, där beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas. Strategin har vuxit fram för att motverka tendensen till att jämställdhetsfrågorna hamnar i skuggan av andra politiska frågor och verksamheter.

Arbetet med jämställdhetsintegrering i regeringskansliet styrs av ett regeringsbeslut för perioden 2016–2020.

Målet för regeringskansliet är att ge regeringen förutsättningar att förverkliga jämställdhetspolitikens mål genom att allt arbete som bedrivs i regeringskansliet jämställdhetsintegreras.

Regeringens jämställdhetsbudgetering

Budgetarbetet är centralt för att förverkliga en jämställd politik. Budgeten ska i största möjliga mån verka för att alla människor, oavsett kön, kan leva ett jämställt liv. Ett jämställdhetsperspektiv i budgetpolitiken innebär att samhällets resurser kommer hela befolkningen till del. Budgeten ska utgå ifrån jämställdhetsanalyser av förslag och reformer kring vägval, prioriteringar och resurstilldelning.

Budgetpolitikens jämställdhetseffekter utvärderas och utifrån att ett jämställdhetsperspektiv anläggs i arbetet, kan omfördelningar av inkomster och utgifter göras för att främja jämställdhet.

Regeringens mål är att kvinnors sysselsättningsgrad ska vara lika hög som mäns och att löneskillnaderna mellan kvinnor och män ska utjämnas. Ett led i det arbetet är att en ny jämställdhetsmyndighet, JäMy, inrättas från och med 2018. Myndigheten ska bidra till ett effektivt genomförande av jämställdhetspolitiken.

En nationell strategi presenteras med åtgärdsprogram för 2017–2020, för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Jämställdhet är en fråga om rättvisa och alla människors lika värde, att ta till vara varje människas potential, men det är också en viktig förutsättning för hållbar ekonomisk tillväxt och för utvecklingen av arbetsmarknaden och välfärden. Detta är en fråga om att ta till vara varje människas potential och en viktig förutsättning för hållbar ekonomisk tillväxt och utveckling.

Regeringens mål för jämställdhetspolitiken

Övergripande mål

Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Delmål

1. *En jämn fördelning av makt och inflytande.* Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.
2. *Ekonomisk jämställdhet.* Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.
3. *Jämställd utbildning.* Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.
4. *Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.* Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
5. *Jämställd hälsa.* Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.
6. *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.* Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Delmål 1 - En jämn fördelning av makt och inflytande

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet inom samhällets alla sektorer. Formella hinder liksom ekonomiska och sociala aspekter ska inte hindra kvinnor från att ha samma möjligheter som män att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet. Målet tar sikte på formella politiska rättigheter och möjligheten att delta i demokratiska processer både som väljare och vald. Möjligheten att påverka beslutens innehåll förutsätter deltagande i beslutsfattandet.

För att kvinnor ska kunna uppnå halva den reella makten, oavsett sektor, krävs också inflytande över vilka frågor som tas upp på respektive avvisas från dagordningen. Det gäller beslutsprocessen på såväl EU-nivå som arenor utanför det formellt demokratiska systemet.

Kvinnor och män måste också kunna delta på samma villkor i fråga om informella beslutsvägar. Mot denna bakgrund ingår även villkoren för beslutsfattandet i målformuleringen. Därför tar målet även sikte på fördelningen av den makt som ligger utanför det formella demokratiska systemet, till exempel inom det civila samhället, företag och medier. Till det civila samhället räknas också idrottsrörelsen och trossamfunden. Det handlar också om lika möjligheter för kvinnor och män att delta i och påverka de processer som formar våra föreställningar, tankar och idéer inom medier,

kulturen, forskning, folkbildning och utbildningsväsende. En jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män inom samhällets alla sektorer är självfallet inte någon garanti för att den reella makten fördelas jämnt mellan könen, men det är en avgörande förutsättning för att även kvalitativa aspekter av maktutövning ska kunna förändras i jämställd riktning.

Delmål 2 - Ekonomisk jämställdhet

Begreppet ekonomisk jämställdhet innebär att kvinnor och män har samma möjligheter och villkor att försörja sig själva och sina eventuella barn. En utgångspunkt är att kvinnor och män ses som individuellt ansvariga för sin försörjning. Att skatter och socialförsäkringar är knutna till individen främjar en jämn fördelning av både betalt och obetalt arbete. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Delmålet tar sikte på fördelningen av ekonomiska resurser mellan kvinnor och män och omfattar inkomster i form av lön och näringsverksamhet samt avkastning på kapital. Vidare omfattas ersättningar och bidrag från transfereringssystemen samt effekter av skatter och avgifter.

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och förutsättningar när det gäller tillgången till arbete och de ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om anställnings-, löne- och andra arbetsvillkor samt utvecklingsmöjligheter i arbetet. Delmålet omfattar även företagande, att kvinnor ska ha samma möjligheter som män att starta och driva företag som kan växa och generera en inkomst. Det avlönade arbetet ska inte bara ge ekonomisk självständighet i förvärvsaktiv ålder, utan också innebära ekonomisk trygghet och självständighet under pensionsåren.

Delmål 3 - Jämställd utbildning

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Målet omfattar hela det formella utbildningssystemet från förskola till universitet och högskola, inklusive vuxenutbildning och yrkeshögskolan. Även bildning och utbildning utanför det formella utbildningssystemet omfattas, till exempel folkhögskolor och studieförbundens utbildningsverksamhet. Arbetet mot de könsbundna studievalen omfattar alla delar av utbildningen och ger ett strategiskt fokus till arbetet för en jämställd utbildning.

Att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller personlig utveckling handlar om jämställda förutsättningar att utveckla intressen, ambitioner och att nå sin fulla potential utan att hindras av strukturer, fördomar eller stereotypa föreställningar utifrån kön. Det finns ett särskilt ansvar inom skolväsendet att främja personlig utveckling. Målsättningen om en jämställd personlig utveckling omfattar även andra arenor utanför den formella och icke-formella utbildningssektorn, till exempel föreningslivet, och har bäring på flera av de jämställdhetspolitiska delmålen.

Delmål 4 - En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Kvinnor och män ska ha samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor. Delmålet omfattar inte endast fördelningen av obetalt arbete inom ett hushåll, utan avser fördelningen mellan kvinnor och män av obetalt arbete på samhällsnivå.

Målet omfattar även obetalt hemarbete, omsorgen om barn, äldre och andra närstående. Målet inbegriper både den som ger omsorg och den som tar emot den. Med hemarbete åsyftas det hushålls- och underhållsarbete som utförs i hemmet.

Delmål 5 - Jämställd hälsa

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor. En jämställd hälsa bidrar till ett jämställt och aktivt deltagande i samhället. En god folkhälsa är så jämlikt och jämställt fördelad som möjligt och avser fysisk, psykisk och sexuell/reproduktiv hälsa och omfattar såväl förebyggande folkhälsoarbete som åtgärder och insatser till enskilda personer gällande socialtjänst, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvård.

När det gäller omsorg tar målet sikte på offentligt finansierad omsorg. Det obetalda omsorgsarbetet omfattas av delmålet en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Barnomsorgen omfattas av delmålet jämställd utbildning.

Delmål 6 - Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet. Delmålet omfattar alla yttringar av fysiskt och psykiskt, inklusive sexuellt, våld och hot om våld som riktas mot kvinnor och flickor.

Delmålet omfattar vidare hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och handel med människor för sexuella ändamål.

Det andra ledet i delmålet om kroppslig integritet handlar om kvinnors och flickors rätt och möjlighet att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion. Delmålet omfattar också mäns och pojkars våldsutsatthet och kroppsliga integritet.

Delmålet har även ett särskilt fokus på kopplingen mellan maskulinitet och våld. Vidare omfattas att motverka kommersialisering och exploatering av kvinnokroppen, i medier, pornografi och reklam som syftar till att reproducera föreställningar om kvinnors underordning. I delmålet ingår också trakasserier, hot och annat våld som sker på internet och andra digitala kanaler.

Delmålet är således mer omfattande än vad som räknas till begreppet våld i nära relationer, dvs. mellan närstående (prop.2006/07:38). Delmålet om mäns våld mot kvinnor har även en stark koppling till närliggande former av våld såsom våld i samkönade relationer och våld mot barn.

Samverkansområden för jämställdhet i Dalarnas län 2018–2020

Dalarna har en regional samverkansgrupp för jämställdhet, bestående av representanter för regionala myndigheter och organisationer. Gruppen enades i maj 2017 om att ta fram en ny avsiktsförklaring för länet för åren 2018–2020. En arbetsgrupp tog hösten 2017 fram ett förslag till avsiktsförklaring, med fokus på fem samverkansområden. Dessa områden är desamma som de Länsstyrelsen i Dalarnas län väljer att lyfta fram i denna regionala strategi för jämställdhet.

1. Kompetensutveckling

Utbildning är en mänsklig rättighet och därför ska kvinnor och män, flickor och pojkar ha samma möjligheter och jämställda villkor när det gäller personlig utveckling och utbildning. Detta omfattar även arenor utanför den formella och icke-formella utbildningssektorn, till exempel föreningslivet.

Behov är stort i Dalarna och vårt arbete med kompetensutveckling sker i samverkan med andra länsaktörer, i form av kurser och konferenser regionalt och lokalt.

Trots en mängd utbildningssatsningar finns fortfarande ett stort kompetensutvecklingsbehov i Dalarna. Att få till stånd länsbundna överenskommelser kring kompetensutveckling underlättas genom att arbetet bygger på yrkesetiska riktlinjer som grundas på mänskliga rättigheter. Länsstyrelsens arbete med kompetensutveckling sker i samverkan med andra länsaktörer i Dalarna, i form av kurser och konferenser regionalt och lokalt.

Ett led i kompetensutveckling är att kontinuerligt hämta och analysera lägesbilder. Länsbundna utbildningssatsningar med fokus på mänskliga rättigheter där flera länsaktörer ingår, kan vara en framgångsfaktor för att skapa en gemensam plattform i det fortsatta samverkans- och utvecklingsarbetet.

Kompetensutveckling kommer att göras efter behov under övriga tre samverkansområden nedan.

2. Jämställd/jämlik hälsa

Jämställd hälsa omfattar fysisk, psykisk och sexuell/reproduktiv hälsa, förebyggande folkhälsoarbete och åtgärder/insatser till enskilda personer gällande socialtjänst, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvård. Hälsoskillnader kan kopplas till exempelvis kön, funktionsnedsättning, och etnisk tillhörighet.

Inom ramen för ”*Samling för social hållbarhet i Dalarna*” och i nära samverkan med Landstinget Dalarna, Region Dalarna och Högskolan Dalarna, lyfter vi därför rätten för kvinnor och män, flickor och pojkar att ha samma förutsättningar för en god hälsa och vård och omsorg på lika villkor.

Vi betonar vikten av en jämlik hälsa eftersom människor lever under olika socioekonomiska förhållanden och hälsoklyftorna mellan olika socioekonomiska grupper är tydlig oavsett vilket hälsoproblem det gäller. Det är ett perspektiv som dessutom både tar sig an arbetet för jämställd hälsa och skänker ett förstärkt incitament för jämställdhetsarbetet generellt.

Här vill vi också lyfta betydelsen av mäns delaktighet i det fortsatta jämställdhetspolitiska arbetet mot till exempel sexuella trakasserier och övergrepp, samt vikten av att respektera vars och ens rätt att definiera sig som både och eller som ingetdera könet.

Vi vill också lyfta idrottsrörelsens betydelse i sammanhanget. Idrottsrörelsen i Dalarna, med sina cirka 150 000 medlemmar och 24 000 ledare, är en viktig aktör för samhällsutvecklingen i regionen. Inriktningen är att en jämställd idrott är tecken på en framgångsrik idrott. Pojkar och flickor, män och kvinnor i alla åldrar och med olika förutsättningar och bakgrund ska ha samma möjlighet att träna, tävla och engagera sig i en förening.

Män och kvinnor har samma makt att forma idrotten och sitt deltagande. Idrottsrörelsen tillämpar jämställdhetsintegrering i sin verksamhet och jämställdhetsarbetet präglas av gemenskap och lika inflytande för alla.

Jämlik hälsa finns som ett genomgående perspektiv i övriga samverkansområden i strategin.

3. Jämställd integration

Vi vill minska strukturella och individuella skillnader i Sverige och Dalarna för personer med olika skyddsbehov. Det kan till exempel gälla nyanlända, asylsökande eller andra flyktinggrupper.

Länsstyrelsen väljer därför att belysa och arbeta med jämställdhetsaspekterna inom de integrations- och etableringsprocesser som sker i arbetet utifrån denna målgrupp. Kunskap om och faktisk tillämpning med hänseende till jämställdhetsaspekter måste genomsyra samtliga myndigheters, organisationers och andra på området aktörers arbete.

Målsättningen om en jämställd integration har bäring på samtliga sex jämställdhetspolitiska delmål. Det finns i Dalarna idag ett relativt brett utbud av etableringsfrämjande insatser, till exempel sådana som riktas enbart till utrikesfödda kvinnor, även om utbudet kan breddas ytterligare i länets mindre kommuner. Färre nyanlända kvinnor än män deltar i arbetsmarknads- och förberedande utbildning och arbetspraktik. Färre kvinnor än män har instegs- eller nystartsjobb.

Många nyanlända kommer till Sverige från länder där synen på jämställdhet skiljer sig från den svenska. Därför måste fokus inom det här samverkansområdet ligga på att möjliggöra kvinnors deltagande i olika etableringsinsatser med särskild inriktning på arbetsförberedande insatser. För att lyckas med detta behöver tillgången till barnomsorg i anslutning till sådana insatser öka.

Samtidigt måste synen på kvinnans och flickans, respektive mannens och pojkens roll, diskuteras och arbetas med inom samtliga instanser och forum, då uttryck för hedersrelaterat våld är en faktor som fortfarande begränsar människors – framförallt kvinnors och flickors – självständiga liv. Arbetet med jämställd integration sker i nära samverkan med andra myndigheter och organisationer med närliggande uppdrag. Det sker också inom ramen för den breda samverkan som står bakom avsiktsförklaringen ”Vägen in”, i vilken Länsstyrelsen i Dalarnas län samverkar med Dalarnas kommuner, Landstinget Dalarna, Region Dalarna, ALMI, Arbetsförmedlingen, Företagarna, Försäkringskassan, Högskolan Dalarna och Migrationsverket. Överenskommelsen har formen av en avsiktsförklaring om samverkan och om ett gemensamt ansvarstagande för mottagande av nyanlända. I överenskommelsen lyfts fem viktiga områden för samverkan; vägen till arbete, språk och utbildning, god och jämlik hälsa, bostad samt till social sammanhållning och delaktighet. Samtliga utvecklingsområden genomsyras av jämställdhetsperspektiv. Det prioriterade utvecklingsområdet under de kommande åren är nyanlända män och kvinnors inträde på arbetsmarknaden.

4. Minskat våld i nära relationer

Mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, är ett allvarligt samhällsproblem som medför ett stort fysiskt och psykiskt lidande för våldsutsatta kvinnor och barn. Psykiskt, fysiskt och sexuellt våld kan under inga omständigheter accepteras eller ursäktas. Utöver lidandet för de utsatta orsakar våldet stora samhällsekonomiska kostnader.

Våld som sker inom ramen för nära relationer inbegriper mäns våld mot kvinnor i heterosexuella relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i samkönade relationer, barn som upplever våld i sin familj samt övrigt våld som utförs av någon person som den våldsutsatta har en nära och förtroendefull relation till. Psykiskt, fysiskt och sexuellt våld kan under inga omständigheter accepteras eller ursäktas. Våldet är ett allvarligt folkhälsoproblem som medför ett stort fysiskt och psykiskt lidande för den våldsutsatta. Utöver det lidande som våldsutsatthet innebär så bidrar våldet till stora samhällsekonomiska kostnader.

För att förebygga och motverka våld och övergrepp samt för att bemöta och stödja de som drabbas av detta krävs kunskap, samordning och en bred samverkan på regional, mellankommunal och lokal

nivå. Samverkan och samordning behövs både på en övergripande strategisk nivå och på en operativ utförande nivå.

Inom ramen för länsstyrelsens samordningsansvar skapas en handlingsplan för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor 2018-2020. Handlingsplanen, som tas fram i samråd med *Länsgruppen för kvinnofrid*, omfattar frågor som handlar om mäns våld mot kvinnor, barn som utsätts/bevittnar våld, hedersrelaterat våld, våld i hbtq-relationer, människohandel för sexuella ändamål och prostitution.

För att uppnå det nationella målet ska en rad insatser genomföras, t ex att utveckla och stärka det våldsförebyggande arbetet, förbättra upptäckten av våldsutsatta, bevara och utveckla kompetensnivån, förhindra och motverka hedersrelaterat våld, tillgängliggöra information med mera.

Länsstyrelse samordnar kontinuerliga utbildningsdagar om metod – och kompetensstöd till yrkesverksamma inom socialtjänsten och frivilligorganisationer.

Länsstyrelsen i Dalarnas län stödjer uppropet #metoo. Få områden inom mänskliga rättigheter har fått ett liknande genomslag på så kort tid. Detta kan få betydelse för länets jämställdhetsarbete och leda till att sexuella trakasserier och övergrepp minskar eller upphör. Ett incitament för insatser som berör kroppslig integritet och kvinnors och flickors rätt och möjlighet att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion.

5. Jämställt företagande och tillväxt

Det finns positiva samband mellan jämställdhet och tillväxt. Jämställdhet är därför en strategisk fråga för regionen. Det handlar om hur flickors och pojkars, kvinnors och mäns erfarenheter och kunskaper tas tillvara. En utmaning är dock att få företagsfrämjande insatser att nå ut till alla så att företagande kan ske på lika villkor i länet.

Kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund är idag underrepresenterade när det gäller tilldelningen av regionala tillväxtmedel. Regeringsuppdraget *Jämställd regional tillväxt* har i Dalarna bedrivits som ett samverkansprojekt mellan Länsstyrelsen i Dalarna, Landstinget i Dalarna, Högskolan Dalarna och Region Dalarna, med Region Dalarna som projektägare. Det långsiktiga målet har varit att länets invånare ska få samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och på likvärdiga villkor få tillgång till de resurser som finns för regionala satsningar på hållbar tillväxt.

Personer med utländsk bakgrund är som grupp underrepresenterad när man ser till antalet ansökningar om företagsstöd hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har därför valt att under projekt-tiden satsa extra på att utveckla kanalerna för information kring stöden, främst mikrostödet. Mikrostödet är företagsstöd som riktar sig till mindre företag som är nya på marknaden. Kompetenshöjande insatser för berörda stödhandläggare kompletterar informationsinsatserna.

Stor vikt läggs också vid en fördjupad samverkan med företagsfrämjare i länet. Genom kompletterande verksamheter kan vi gemensamt bidra till att skapa goda förutsättningar för utvecklingen av nya företag.

Utvärdering

För att regeringens jämställdhetsmål, jämställdhetsstrategi och avsiktsförklaring ska få önskad effekt, behövs kunskapshöjande insatser kring implementering, uppföljning och utvärdering.

Könsuppdelad statistik är obligatorisk för alla myndigheter från och med 2018. Inom ramen för pågående projekt för social hållbarhet utvecklas ett utvärderingsverktyg, vilket inkluderar det tidigare verktyget *Fickfakta om jämställdhet i Dalarna*.

Ett framgångsrikt implementeringsarbete skapar trygga arbetsplatser som legitimerar arbetet med nya riktlinjer. Arbetet med implementering, uppföljning och utvärdering är ett periodiskt och processinriktat arbete som behöver underhållas och ombesörjas.

Inom ramen för evidensbaserad praktik kan stödet för utvärdering utvecklas ytterligare i ett länsövergripande samverkansarbete.

Strategin stödjer insatser i länet som har ett tydligt utvärderingsfokus och underlättar och möjliggör implementering.

Konklusion

Dalarna står rustat för och ser med tillförsikt fram emot strategiperioden 2018–2020 inom jämställdhet. #metoo rörelsen har riktat ljuset mot jämställdhetsfrågorna och vi kan arbeta utifrån framflyttade positioner, speciellt kring frågor som berör rätten till kroppslig integritet och nolltolerans mot sexistiska trakasserier och våld. Vi har ett gott samarbete med andra myndigheter, med organisationer, kommuner och företag, vilket innebär att bland annat jämställdhetsarbetet under strategiperioden kommer att kunna utvecklas och stärkas.

På Länsstyrelsen i Dalarnas län kommer vi under 2018-2020 att arbeta för att öka kunskap och kompetens kring samtliga frågor i den här strategin och även stödja insatser och idéer som praktiskt och metodiskt kan göra skillnad för flickor och pojkar, män och kvinnor i Dalarna.

Falun 2017-12-14

Ylva Thörn
Landshövding

Thomas Johansson
Samordnare jämställdhet

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN